

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (drugi senat)

z dne 2. marca 2023*

„Predhodno odločanje – Delavci migranti – Socialna varnost – Zakonodaja, ki se uporablja – Uredba (ES) št. 987/2009 – Člen 5 – Potrdilo A 1 – Začasni umik – Zavezujoč učinek – Potrdilo, pridobljeno ali uveljavljeno z goljufijo – Uredba (ES) št. 883/2004 – Člen 13(1)(b)(i) – Osebe, ki običajno opravljajo dejavnost zaposlene osebe v dveh ali več državah članicah – Uporaba zakonodaje države članice statutarne sedeža – Pojem ‚statutarni sedež‘ – Podjetje, ki je pridobilo licenco Skupnosti za cestni prevoz na podlagi uredb (ES) št. 1071/2009 in (ES) št. 1072/2009 – Vpliv – Licenca, pridobljena ali uveljavljena z goljufijo“

V združenih zadevah C-410/21 in C-661/21,

katerih predmet sta predloga za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ju je vložilo Hof van Cassatie (kasacijsko sodišče, Belgija) z odločbama z dne 29. junija 2021 (C-410/21) in z dne 27. oktobra 2021 (C-661/21), ki sta na Sodišče prispeli 5. julija 2021 in 4. novembra 2021, v kazenskih postopkih zoper

FU,

DRV Intertrans BV (C-410/21),

in

Verbraeken J. en Zonen BV,

PN (C-661/21),

SODIŠČE (drugi senat),

v sestavi A. Prechal, predsednica senata, M. L. Arastey Sahún (poročevalka), sodnica, F. Biltgen, N. Wahl in J. Passer, sodniki,

generalni pravobranilec: J. Richard de la Tour,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

* Jezik postopka: nizozemščina.

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za FU in DRV Intertrans BV F. Vanden Bogaerde, advocaat,
- za Verbraeken J. en Zonen BV P. Bekaert in S. Bekaert, advocaten,
- za PN F. Vanden Bogaerde, advocaat,
- za belgijsko vlado S. Baeyens, C. Pochet in L. Van den Broeck, agenti,
- za nizozemsko vlado M. K. Bulterman in M. de Ree, agentki,
- za poljsko vlado B. Majczyna, agent,
- za Evropsko komisijo D. Martin in F. van Schaik, agenta,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predloga za sprejetje predhodne odločbe se nanašata na razlago člena 13(1)(b)(i) Uredbe (ES) št. 883/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 5, str. 72), kakor je bila spremenjena z Uredbo (EU) št. 465/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2012 (UL 2012, L 149, str. 4) (v nadaljevanju: Uredba št. 883/2004), člena 5 Uredbe (ES) št. 987/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. septembra 2009 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe (ES) št. 883/2004 (UL 2009, L 284, str. 1), kakor je bila spremenjena z Uredbo št. 465/2012 (v nadaljevanju: Uredba št. 987/2009), člena 3(1)(a) in člena 11(1) Uredbe (ES) št. 1071/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009 o skupnih pravilih glede pogojev za opravljanje dejavnosti cestnega prevoznika in o razveljavitvi Direktive Sveta 96/26/ES (UL 2009, L 300, str. 51) in člena 4(1)(a) Uredbe (ES) št. 1072/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009 o skupnih pravilih za dostop do trga mednarodnega cestnega prevoza blaga (UL 2009, L 300, str. 72).
- 2 Ta predloga sta bila vložena v okviru dveh kazenskih postopkov, enega zoper FU in DRV Intertrans BV (zadeva C-410/21), drugega pa zoper Verbraeken J. en Zonen BV in PN (zadeva C-661/21) zaradi goljufije v zvezi s prispevki za socialno varnost.

Pravni okvir

Uredba št. 883/2004

- 3 V uvodni izjavi 15 Uredbe št. 883/2004 je navedeno:

„Za osebe, ki se gibljejo v Skupnosti, mora veljati sistem socialne varnosti ene same države članice, da bi se preprečilo prekrivanje določb nacionalnih zakonodaj, ki se uporabljajo, in zaplete, ki lahko iz tega izhajajo.“

- 4 Naslov II Uredbe št. 883/2004, „Določitev zakonodaje, ki se uporablja“, zajema člene od 11 do 16 te uredbe.

- 5 Člen 11(1) te uredbe določa:

„Za osebe, za katere se uporablja ta uredba, velja zakonodaja ene same države članice. Ta zakonodaja se določi v skladu s tem naslovom.“

- 6 Člen 13(1) navedene uredbe določa:

„Za osebo, ki običajno opravlja dejavnost zaposlene osebe v dveh ali več državah članicah, velja:

[...]

(b) če ta oseba ne opravlja znatnega dela svoje dejavnosti v državi članici stalnega prebivališča:

(i) zakonodaja države članice, v kateri je statutarni sedež ali poslovna enota podjetja ali delodajalca, če je ta oseba zaposlena pri enem podjetju ali delodajalcu; [...]

[...]“

- 7 V skladu s členom 72(a) te uredbe je upravna komisija za koordinacijo sistemov socialne varnosti (v nadaljevanju: upravna komisija) med drugim pristojna za obravnavanje vseh upravnih vprašanj oziroma vprašanj v zvezi z razlago, ki izhajajo iz določb Uredbe št. 883/2004 ali določb Uredbe št. 987/2009.

- 8 Člen 76 Uredbe št. 883/2004, naslovljen „Sodelovanje“, določa:

„[...]

4. Da se zagotovi pravilno izvajanje te uredbe, se morajo nosilci in osebe, zajete v tej uredbi, vzajemno obveščati in sodelovati.

[...]

6. V primeru težav pri razlagi ali uporabi te uredbe, ki bi lahko ogrozile pravice osebe, za katero velja, nosilec v pristojni državi članici ali v državi članici stalnega prebivališča osebe stopi v stik z nosilcem(-i) v zadevni(-ih) državi(-ah) članici(-ah). Če rešitve ni mogoče najti v razumnem roku, zadevni organi lahko pozovejo upravno komisijo, da posreduje.“

9 Člen 90(1) te uredbe določa:

„Z datumom začetka uporabe te uredbe se razveljavi Uredba Sveta (EGS) št. 1408/71 [z dne 14. junija 1971 o uporabi sistemov socialne varnosti za zaposlene osebe in njihove družinske člane, ki se gibljejo v Skupnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 3, str. 3)].

[...]“

Uredba št. 987/2009

10 V uvodnih izjavah 2 in 6 Uredbe št. 987/2009 je navedeno:

„(2) Učinkovitejše in tesnejše sodelovanje nosilcev socialne varnosti je bistveno za zagotavljanje, da so pravice oseb iz [Uredbe št. 883/2004] izpolnjene kar najhitreje in pod najboljšimi pogoji.

[...]

(6) Krepitev nekaterih postopkov bi morala uporabnikom [Uredbe št. 883/2004] zagotoviti več pravne varnosti in večjo preglednost.“

11 Člen 5 te uredbe, naslovljen „Pravna vrednost dokumentov in dokazil, izdanih v drugi državi članici“, določa:

„1. Dokumenti, ki jih izda nosilec države članice in ki potrjujejo položaj neke osebe za namene uporabe [Uredbe št. 883/2004] in [te uredbe], ter dokazila, na podlagi katerih so izdani dokumenti, so za nosilce drugih držav članic sprejemljivi, dokler jih država članica, v kateri so bili ti dokumenti ali dokazila izdelani, ne umakne ali razglasi za neveljavne.

2. V primeru dvoma o utemeljenosti dokumenta ali točnosti dejstev, ki so podlaga za navedbe v dokumentu, nosilec države članice, ki prejme dokument, zaprosi nosilca, ki je izdal dokument, za potrebna pojasnila in po potrebi za umik [preklic] navedenega dokumenta. Nosilec, ki je izdal dokument, ponovno pretehta razloge za izdajo dokumenta in ga po potrebi prekliče.

3. V primeru dvoma o podatkih, ki so jih posredovale zadevne osebe, veljavnosti dokumenta ali potrebnih dokazil ali točnosti dejstev, ki so podlaga za navedbe v njih, nosilec v kraju stalnega ali začasnega prebivališča, v kolikor je mogoče, v skladu z odstavkom 2 na zahtevo pristojnega nosilca opravi potrebno preverjanje podatkov ali dokumenta.

4. Če zadevna nosilca ne dosežeta dogovora, se lahko zadeva prek pristojnih organov predloži Upravni komisiji po preteku enega meseca po datumu, ko jo bila vložena zahteva nosilca, ki je prejel dokument. Upravna komisija skuša uskladiti stališča v šestih mesecih po datumu, ko ji je bila zadeva predložena.“

12 Člen 14(5)a, prvi pododstavek, navedene uredbe določa:

„Za namene uporabe naslova II [Uredbe št. 883/2004] ‚statutarni sedež ali poslovna enota‘ pomeni statutarni sedež ali poslovno enoto, kjer se sprejemajo ključne odločitve podjetja in kjer se opravljajo naloge njegove glavne uprave.“

13 Člen 19(2) iste uredbe določa:

„Pristojni nosilec države članice, katere zakonodaja se uporablja v skladu z določbo iz naslova II [Uredbe št. 883/2004], na zahtevo zadevne osebe ali delodajalca potrdi uporabo te zakonodaje ter po potrebi navede datum, do katerega se uporablja, in pod kakšnimi pogoji.“

14 Člen 20 Uredbe 987/2009, naslovljen „Sodelovanje med nosilci“, določa:

„1. Zadevni nosilci pristojnemu nosilcu države članice, katere zakonodaja se na podlagi naslova II [Uredbe št. 883/2004] uporablja za osebo, sporočijo potrebne informacije za določitev datuma, ko naj se ta zakonodaja začne uporabljati, in prispevkov, ki so jih ta oseba in njen(-i) delodajalec(-lci) dolžni plačati po tej zakonodaji.

2. Pristojni nosilec države članice, katere zakonodaja se na podlagi naslova II [Uredbe št. 883/2004] uporablja za določeno osebo, da informacije o datumu, s katerim se ta zakonodaja začne uporabljati, na voljo nosilcu, ki ga je imenoval pristojni organ države članice, katere zakonodaja je nazadnje veljala za to osebo.“

15 Člen 96(1) te uredbe določa:

„Uredba Sveta (EGS) št. 574/72 [z dne 21. marca 1972 o določitvi postopka za izvajanje Uredbe (EGS) št. 1408/71 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 1, str. 83)] se razveljavi s 1. majem 2010.

[...]“

Uredba št. 1071/2009

16 Člen 3 Uredbe št. 1071/2009, naslovljen „Zahteve za opravljanje dejavnosti cestnega prevoznika“, v odstavku 1 določa:

„Podjetja, ki opravljajo dejavnost cestnega prevoznika:

(a) imajo dejanski in stalni sedež v eni od držav članic;

[...]“

17 Člen 5 te uredbe, naslovljen „Pogoji v zvezi z zahtevo glede sedeža“, določa:

„Za izpolnitev zahteve iz točke (a) člena 3(1) mora podjetje v državi članici sedeža:

(a) ima sedež v tej državi članici, skupaj s prostori, v katerih hrani svojo temeljno poslovno dokumentacijo, zlasti vse računovodske dokumente, kadrovske dokumentacije, dokumentacijo s podatki o času vožnje in počitka ter kateri koli drug dokument, do katerega mora imeti dostop pristojni organ, da preveri izpolnjevanje pogojev iz te uredbe. Države članice lahko zahtevajo, da imajo podjetja s sedežem na njihovem ozemlju tudi druge dokumente v svojih prostorih kadar koli na voljo;

- (b) ko je dovoljenje izdano, ima na razpolago eno ali več vozil, ki so registrirana ali kako drugače dana v obtoč v skladu z zakonodajo te države članice, ne glede na to, ali je edini lastnik ali pa jih ima v lasti na kakšen drug način, na primer na podlagi pogodbe o nakupu na obroke, najemne ali zakupne pogodbe (leasing) ali na podlagi kupoprodajne pogodbe;
- (c) z ustrezno upravno opremo dejansko in neprekinjeno opravlja svoje dejavnosti v zvezi z vozili iz točke (b) v operativnem centru, ki ima ustrezno tehnično opremo in naprave ter se nahaja v tej državi članici.“

18 Člen 11(1) navedene uredbe določa:

„Prevoznemu podjetju, ki izpolnjuje zahteve iz člena 3, se na podlagi vloge izda dovoljenje za opravljanje dejavnosti cestnega prevoznika. Pristojni organ oceni, ali podjetje, ki predloži vlogo, izpolnjuje zahteve iz navedenega člena.“

19 Člen 12(1) iste uredbe določa:

„Pristojni organi nadzorujejo, da podjetja, ki so jim izdali dovoljenje za opravljanje dejavnosti cestnega prevoznika, trajno izpolnjujejo zahteve iz člena 3. [...]“

Uredba št. 1072/2009

20 Člen 3 Uredbe št. 1072/2009 določa:

„Za opravljanje mednarodnega prevoza se zahteva licenca Skupnosti skupaj s potrdilom za voznike, če je voznik državlján tretje države.“

21 Člen 4(1) te uredbe določa:

„Licenco Skupnosti izda država članica v skladu s to uredbo cestnemu prevozniku, ki prevažá blago po cesti za najem ali plačilo in ki:

- (a) ima sedež v tej državi članici v skladu z zakonodajo Skupnosti in nacionalno zakonodajo te države članice; in
- (b) ima v državi članici sedeža pravico do opravljanja mednarodnega cestnega prevoza blaga, v skladu z zakonodajo Skupnosti in nacionalno zakonodajo te države članice o opravljanju poklica cestnega prevoznika blaga.“

Spora o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

Zadeva C-410/21

22 FU je poslovodja družbe DRV Intertrans BV s sedežem v Belgiji. S svojo ženo je ustanovil družbo Md Intercargo s.r.o. s sedežem na Slovaškem. Dejavnost navedenih družb je nacionalni in mednarodni prevoz.

- 23 Slovaški pristojni organ je izdal potrdila A 1, ki v skladu s členom 19(2) Uredbe št. 987/2009 potrjujejo vključenost več delavcev družbe Md Intercargo v slovaški sistem socialne varnosti (v nadaljevanju: zadevni delavci).
- 24 Dejavnosti FU in povezave med zgoraj navedenima družbama so bile predmet inšpekcijskega pregleda Sociale Inspectie (socialna inšpekcija, Belgija; v nadaljevanju: belgijska socialna inšpekcija), ki je pokazal, da je bila družba Md Intercargo dejansko vodena iz Belgije, kjer se je izvajala večina njenih prevoznih storitev. Po navedbah belgijske socialne inšpekcije je bila družba Md Intercargo ustanovljena, da bi družbi DRV Intertrans z napotitvijo delavcev zagotavljala poceni delovno silo. Družba Md Intercargo naj na Slovaškem ne bi opravljala nobene upoštevne gospodarske dejavnosti, čeprav ima licenco Skupnosti za cestni prevoz, ki so jo izdali slovaški organi, kar naj bi organi te države članice v odgovor na vprašanje belgijske socialne inšpekcije tudi potrdili.
- 25 Na podlagi nadzora, ki ga je tako opravila belgijska socialna inšpekcija, je bil zoper FU in družbo DRV Intertrans uveden kazenski postopek pred correctionele rechtbank West-Vlaanderen, afdeling Brugge (kazensko sodišče Zahodne Flandrije, oddelek Brugge, Belgija), in sicer zaradi goljufije v zvezi s prispevki za socialno varnost v obdobju od 17. julija 2013 do 11. oktobra 2014.
- 26 V času, ko je ta kazenski postopek še potekal, je belgijska socialna inšpekcija slovaškega nosilca, ki je izdal dokument, 26. oktobra 2016 zaprosila, naj retroaktivno umakne potrdila A 1, ki se nanašajo na zadevne delavce.
- 27 Slovaški nosilec, ki je izdal dokument, je v dopisu z dne 20. decembra 2016 odgovoril, da je neuspešno poskušal opraviti nadzor nad družbo MD Intercargo, in belgijsko socialno inšpekcijo prosil, naj mu posreduje rezultate svoje preiskave ter vse dokaze, zbrane v okviru te zadeve, da bi se lahko odločil, ali se strinja z retroaktivno uporabo belgijskega sistema socialne varnosti za zadevne delavce. Slovaški nosilec, ki je izdal dokument, je zaradi resnih dvomov o resničnem sedežu te družbe in zaradi kazenskega postopka, navedenega v točkah 25 in 26 te sodbe, sporočil, da začasno umika vsa potrdila A 1, ki se nanašajo na zadevne delavce, tako da ta potrdila ne bodo več zavezujoča in bodo belgijski organi lahko nadaljevali navedeni kazenski postopek. Vendar je ta nosilec, ki je izdal dokument, poudaril, prvič, da bo na podlagi dokazov, ki naj bi mu jih predložila belgijska socialna inšpekcija, in izida kazenskega postopka, ki poteka pred belgijskimi sodišči, lahko dokončno določil, katera zakonodaja se uporablja za zadevne delavce, in drugič, da bodo ti delavci medtem še naprej vključeni v slovaški sistem socialne varnosti in da nobeno od zadevnih potrdil A 1 ne bo dokončno umaknjeno.
- 28 S sodbo z dne 10. maja 2017 je correctionele rechtbank West-Vlaanderen, afdeling Brugge (kazensko sodišče Zahodne Flandrije, oddelek Brugge) FU in družbo DRV Intertrans spoznalo za kriva goljufije v zvezi s prispevki za socialno varnost. Ta sodba je bila najprej potrjena s sodbo hof van beroep te Gent (pritožbeno sodišče v Gentu, Belgija) z dne 4. oktobra 2018, nato pa razveljavljena s sodbo Hof van Cassatie (kasacijsko sodišče, Belgija) z dne 9. aprila 2019, ki je zadevo predložilo hof van beroep te Antwerpen (pritožbeno sodišče v Antwerpnu, Belgija).
- 29 S sodbo z dne 11. februarja 2021, ki jo je izdalo zadnjenavedeno sodišče, sta bila FU in družba DRV Intertrans spoznana za kriva goljufije v zvezi s prispevki za socialno varnost. Iz te sodbe izhaja, da se je štelo, da potrdila A 1 iz postopka v glavni stvari nimajo nikakršne dokazne vrednosti glede sistema socialne varnosti, ki se uporablja za zadevne delavce, ker jih je slovaški nosilec, ki je izdal dokumente, začasno umaknil. Prav tako je bilo ugotovljeno, da licenca Skupnosti za cestni prevoz,

ki jo je imela družba MD Intercargo, ni vplivala na določitev navedenega sistema in zaradi nje ni bilo treba šteti, da ima ta družba dejanski in stalni sedež na Slovaškem v smislu uredb št. 883/2004 in 987/2009.

- 30 FU in družba DRV Intertrans sta zoper to sodbo vložila kasacijsko pritožbo pri Hof van Cassatie (kasacijsko sodišče). Vlagatelja kasacijske pritožbe v postopku v glavni stvari v njej na eni strani zlasti trdita, da člen 5 Uredbe št. 987/2009 ne dovoljuje umika ali začasnega odvzema potrdil A 1, tako da so potrdila A 1, ki jih je slovaški nosilec začasno umaknil, ohranila vso svojo vrednost. Na drugi strani ta vlagatelja kasacijske pritožbe v postopku v glavni stvari navajata, da je med drugim na podlagi členov 5, 11 in 12 Uredbe št. 1071/2009 ter členov 3 in 4 Uredbe št. 1072/2009 to, da ima družba licenco Skupnosti za cestni prevoz, neizpodbiten dokaz obstoja dejanskega in stalnega sedeža v državi članici, ki jo je izdala, in torej statutarne sedeža te družbe v tej državi članici v smislu člena 13(1) Uredbe št. 883/2004.
- 31 V teh okoliščinah je Hof van Cassatie (kasacijsko sodišče) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:

- „1. Ali je treba člen 5 [Uredbe št. 987/2009] razlagati tako, da če se organi države članice, ki je izdala potrdila A 1, na zahtevo organov države članice zaposlitve za retroaktivni umik teh potrdil omejijo na to, da [jih] začasno umaknejo in sporočijo, da nimajo več zavezujoče veljavnosti, tako da se kazenski postopek v državi članici zaposlitve lahko nadaljuje, dokončno odločitev pa bo po pravnomočnem koncu kazenskega postopka v državi članici zaposlitve sprejela država članica, ki je izdala [navedena potrdila], domneva, vezana na potrdila A 1, da so zadevni delavci pravilno vključeni v sistem socialne varnosti države članice izdajateljice, ne velja več in ta potrdila A 1 za organe države članice zaposlitve niso več zavezujoča? Če je treba na to vprašanje odgovoriti nikalno, ali je organom države članice zaposlitve glede na sodno prakso Sodišča dovoljeno, da navedenih potrdil A 1 zaradi goljufije ne upoštevajo?
2. Ali je treba člen 13(1)(b)(i) [Uredbe št. 883/2004], člen 3(1)(a) in člen 11(1) [Uredbe št. 1071/2009] ter člen 4(1)(a) [Uredbe št. 1072/2009] razlagati tako, da okoliščina, da podjetje, ki pridobi licenco za cestni prevoz v državi članici v skladu z [Uredbo št. 1071/2009] in [Uredbo št. 1072/2009] in mora torej imeti dejanski in stalni sedež v tej državi članici, nujno pomeni, da je s tem neovrgljivo dokazano, da ima to podjetje za določitev sistema socialne varnosti, ki se uporabi, svoj sedež v smislu člena 13(1) [Uredbe št. 883/2004] v tej državi članici in da je za organe države članice zaposlitve ta ugotovitev zavezujoča?“

Zadeva C-661/21

- 32 PN je poslovodja prevoznega podjetja Verbraeken J. en Zonen BV (v nadaljevanju: Verbraeken) s sedežem v kraju Melle (Belgija). PN je poleg tega solastnik družbe Uab Van Daele F. (v nadaljevanju: Van Daele), ki je specializirana za prevozne in logistične storitve ter ima sedež v Litvi in licenco Skupnosti za cestni prevoz, ki so jo izdali litovski organi.
- 33 Preiskava belgijske socialne inšpekcije je pokazala, da sta PN in družba Verbraeken družbo Van Daele uporabljala za zaposlovanje litovskih voznikov v Belgiji. Zadnjenavedeni naj bi po tem, ko so se zaposlili v Litvi, takoj odpotovali v Belgijo, da bi podpisali pogodbe o zaposlitvi in

v prostorih družbe Verbraeken opravljali dejavnost iz te države članice. Krožili naj bi predvsem v Belgiji in sosednjih državah ter se v te prostore vračali na obvezni počitek. Prevozni dokumenti in tahografski vložki naj bi se pripravljali v pisarni PN v kraju Melle.

- 34 Zoper PN in družbo Verbraeken je bil uveden kazenski postopek, med drugim zaradi goljufije v zvezi s prispevki za socialno varnost v obdobju od 1. julija 2011 do 4. decembra 2015.
- 35 Correctionele rechtbank van Oost-Vlaanderen, afdeling Gent (kazensko sodišče Vzhodne Flandrije, oddelek Gent, Belgija) je s sodbo z dne 18. septembra 2019 PN in družbo Verbraekena spoznalo za kriva tega kaznivega dejanja. Ta sodba je bila delno razveljavljena s sodbo hof van beroep te Gent (pritožbeno sodišče v Gentu) z dne 18. marca 2021 v delu, v katerem je bilo ugotovljeno, da so dejstva, ki tvorijo navedeno kaznivo dejanje, za PN in družbo Verbraeken dokazana za obdobje od 20. januarja 2014 do 4. decembra 2015.
- 36 PN in družba Verbraeken sta zoper to sodbo pri predložitvenem sodišču vložila kasacijsko pritožbo in med drugim trdila, da je v skladu s členi 5, 11 in 12 Uredbe št. 1071/2009 ter členom 4 Uredbe št. 1072/2009 dejstvo, da ima družba licenco Skupnosti za cestni prevoz, neizpodbiten dokaz obstoja dejanskega in stalnega sedeža v državi članici, ki jo je izdala, in torej statutarne sedeža te družbe v tej državi članici v smislu člena 13(1) Uredbe št. 883/2004.
- 37 V teh okoliščinah je Hof van Cassatie (kasacijsko sodišče) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:
- „1. Ali je treba člen 13(1)(b)(i) [Uredbe št. 883/2004], člen 3(1)(a) in člen 11(1) [Uredbe št. 1071/2009] ter člen 4(1)(a) [Uredbe št. 1072/2009] razlagati tako, da je okoliščina, da podjetje, ki v skladu z [Uredbo št. 1071/2009] in [Uredbo št. 1072/2009] v državi članici Evropske unije pridobi licenco za cestni prevoz, in mora zato imeti dejanski in stalni sedež v tej državi članici, neizpodbiten dokaz, da je njegov statutarni sedež v tej državi članici v smislu člena 13(1) [Uredbe št. 883/2004] za določitev sistema socialne varnosti, ki se uporabi, in ali so organi države članice zaposlitve vezani na to ugotovitev?
2. Ali je nacionalnemu sodišču države članice zaposlitve, ki ugotovi, da je bila zadevna licenca za prevoz pridobljena z goljufijo, dovoljeno, da ne upošteva te licence, ali pa morajo organi države članice zaposlitve zaradi ugotovljene goljufije najprej zahtevati odvzem te licence od organov, ki so ga izdali?“
- 38 Predsednik Sodišča je s sklepom z dne 13. septembra 2018 zadevi C-410/21 in C-661/21 združil za ustni postopek in izdajo sodb.

Vprašanja za predhodno odločanje

Prvo vprašanje v zadevi C-410/21

- 39 Iz predloga za sprejetje predhodne odločbe v zadevi C-410/21 je razvidno, da je po tem, ko je belgijska socialna inšpekcija pri slovaškem nosilcu, ki je izdal dokument, vložila prošnjo za ponovno preučitev in umik potrdil A 1 iz postopka v glavni stvari, zadnjenavedeni zaradi dvomov o dejanskem stanju izdaje teh potrdil in o zakonodaji socialne varnosti, ki se uporablja za zadevne delavce, izjavil, da začasno umika navedena potrdila, ki ne bodo zavezujoča, dokler ne določi sistema socialne varnosti, ki se uporablja za zadevne delavce, in dokler torej ne odloči o navedeni

prošnji po zaključku kazenskega postopka, ki je bil pred belgijskimi sodišči uveden proti obdolžencema iz postopka v glavni stvari zaradi dejanj, ki bi lahko vključevala goljufivo pridobitev ali uporabo teh potrdil.

- 40 Slovaški nosilec, ki je izdal dokument, je tako z „začasnim umikom“ potrdil A 1 iz postopka v glavni stvar nazadnje nameraval zadržati pravne učinke teh potrdil za določeno obdobje.
- 41 V teh okoliščinah je treba šteti, da želi predložitveno sodišče s prvim vprašanjem v zadevi C-410/21 v bistvu najprej izvedeti, ali je treba člen 5 Uredbe št. 987/2009 razlagati tako, da potrdilo A 1, ki ga izda pristojni nosilec države članice, nosilec in sodišč države članice, v kateri se delo izvaja, ne zavezuje več, če je nosilec, ki je izdal dokument, potem ko je pristojni nosilec zadnjenavedene države članice pri njem vložil prošnjo za ponovno preučitev in umik, izjavil, da bo začasno zadržal zavezujoče učinke tega potrdila, dokler dokončno ne odloči o tej prošnji. Če je odgovor na to prvo vprašanje nikalen, se predložitveno sodišče nato sprašuje, ali lahko sodišče države članice, v kateri se delo izvaja in v kateri poteka kazenski postopek zoper osebe, osumljene goljufive pridobitve ali uporabe tega potrdila A 1, v takih okoliščinah vseeno ugotovi obstoj goljufije in zato navedenega potrdila ne upošteva.
- 42 Uvodoma je treba opozoriti, da je potrdilo A 1, ki je nadomestilo potrdilo E 101 iz Uredbe št. 574/72, standardni obrazec, ki ga v skladu z naslovom II Uredbe št. 987/2009 izda nosilec, ki ga imenuje pristojni organ države članice, katere zakonodaja s področja socialne varnosti se uporablja, da potrdi, zlasti v skladu s pogoji člena 19(2) te uredbe, da za delavce v enem od položajev iz naslova II Uredbe št. 883/2004 velja zakonodaja te države članice. Ob tem to potrdilo zaradi načela, da morajo biti delavci vključeni v samo en sistem socialne varnosti, neizogibno pomeni, da ni mogoče uporabiti sistema socialne varnosti drugih držav članic (sodba z dne 14. maja 2020, Bouygues travaux publics in drugi, C-17/19, EU:C:2020:379, točki 38 in 39 ter navedena sodna praksa).
- 43 Kot je Sodišče že navedlo, je bila z Uredbo št. 987/2009 kodificirana sodna praksa Sodišča v zvezi z obsegom in pravnimi učinki potrdila E 101 ter postopka, ki ga je treba upoštevati pri reševanju morebitnih sporov med nosilci zadevnih držav članic glede veljavnosti ali pravilnosti tega potrdila, na eni strani tako, da je bila potrjena zavezujoča narava takih potrdil in izključna pristojnost nosilca, ki je izdal dokument, da presodi njihovo veljavnost, ter na drugi strani tako, da je bil izrecno ponovno predpisan postopek dialoga med pristojnimi nosilci zadevnih držav članic in sprave pred Upravno komisijo kot način reševanja sporov med temi nosilci glede pravilnosti izdanih dokumentov in glede določitve zakonodaje, ki se uporablja za zadevnega delavca (glej sodbo z dne 6. septembra 2018, Alpenrind in drugi, C-527/16, EU:C:2018:669, točka 43 in navedena sodna praksa).
- 44 Natančneje, člen 5(1) Uredbe št. 987/2009 določa, da so dokumenti, ki jih izda nosilec države članice in ki potrjujejo položaj neke osebe pri uporabi uredb št. 883/2004 in št. 987/2009, ter dokazila, na podlagi katerih so ti dokumenti izdani, za nosilce drugih držav članic zavezujoči, dokler jih država članica, v kateri so bili ti dokumenti ali dokazila izdelani, ne umakne ali razglasi za neveljavne.
- 45 V zvezi s tem je Sodišče že pojasnilo, da potrdilo A 1, ki ga izda pristojni nosilec države članice, ne zavezuje samo nosilcev države članice, v kateri se dejavnost opravlja, ampak tudi sodišča te države članice (sodba z dne 6. septembra 2018, Alpenrind in drugi, C-527/16, EU:C:2018:669, točka 47).

- 46 Člen 5, od (2) do (4), Uredbe št. 987/2009 določa podrobna pravila za uporabo postopka iz člena 76(6) Uredbe št. 883/2004 za reševanje sporov med nosilcem države članice, ki prejme dokumente in dokazila iz odstavka 1 tega člena 5, in nosilcem, ki te dokumente izda. Natančneje, odstavka 2 in 3 navedenega člena 5 določata ukrepe, ki jih morajo ti nosilci sprejeti v primeru dvoma o utemeljenosti teh dokumentov in dokazil ali natančnosti dejstev, ki so podlaga za navedbe v dokumentu, tako da nosilcu, ki je izdal dokument, nalagata, da ponovno preveri utemeljenost izdaje navedenih dokumentov in jih po potrebi umakne. Odstavek 4 člena 5 pa določa, da če zadevna nosilca ne dosežeta dogovora, lahko pristojni organi zadevo predložijo Upravni komisiji, ki „skuša uskladiti stališča“ v šestih mesecih po predložitvi zadeve.
- 47 Na prvem mestu je treba preveriti, ali potrdilo A 1, katerega učinki so bili začasno zadržani, v tem obdobju začasnega zadržanja ni zavezujoče za nosilce in sodišča držav članic.
- 48 Prvič, v zvezi s tem iz člena 5(1) Uredbe št. 987/2009 izhaja, da samo umik in razglasitev neveljavnosti potrdil A 1 odvzame njihovo zavezujoče učinek za nosilce in sodišča držav članic.
- 49 Ker izraz „umik“, ki ga uporablja zakonodajalec Evropske unije, v pravnem smislu pomeni izginotje akta oziroma njegovo retroaktivno odpravo na podlagi odločitve uprave, ki je avtor akta, člen 5(1) Uredbe št. 987/2009 kaže na to, da odločitev nosilca, ki je dokument izdal, o začasnem odvzemu potrdila A 1 ne povzroči izgube zavezujočih učinkov, povezanih z njim. To razlago potrjuje dejstvo, da je zakonodajalec Unije – razen v primeru umika – izgubo zavezujočih učinkov, povezanih s potrdili A 1, določil le v primeru razglasitve neveljavnosti teh potrdil, pri čemer ima ta razglasitev prav tako značaj dokončnega akta, enakovrednega preklicu navedenih potrdil.
- 50 Drugič, odločitev nosilca, ki je dokument izdal, da po prejemu prošnje nosilca druge države članice za umik potrdila A 1 to potrdilo umakne v smislu člena 5(1) Uredbe št. 987/2009, mora biti sprejeta v okviru postopka dialoga in sprave med nosilci iz člena 76(6) Uredbe št. 883/2004, katerega podrobna pravila za uporabo so določena v členu 5, od (2) do (4), Uredbe št. 987/2009, če nosilec, ki je dokument izdal, po ponovni preveritvi utemeljenosti izdaje navedenega potrdila ob upoštevanju resničnega položaja zadevnega delavca meni, da se njegov sistem socialne varnosti zanj ne uporablja.
- 51 Iz tega izhaja, da lahko le odločitev o umiku potrdila A 1, ki jo nosilec, ki je izdal dokument, sprejme v skladu z navedenim postopkom dialoga in sprave ter torej po ponovni preveritvi utemeljenosti izdaje takega potrdila in določitvi sistema socialne varnosti, ki se uporablja za zadevnega delavca, navedenemu potrdilu odvzame zavezujoče učinke.
- 52 V tem okviru je treba opozoriti, kot je Sodišče že navedlo, da morajo nosilci držav članic, ki uporabljajo uredbo št. 883/2004 in št. 987/2009, navedeni postopek dialoga in sprave upoštevati, kadar so med nosilci zadevnih držav članic spori glede veljavnosti ali pravilnosti potrdila A 1 (glej v tem smislu glede Uredbe št. 1408/71 sodbo z dne 27. aprila 2017, A-Rosa Flussschiff, C-620/15, EU:C:2017:309, točka 53).
- 53 Če pa bi se nosilcu, ki je izdal dokument, dovolilo, da potrdilu A 1 odvzame zavezujoče učinke, čeprav le začasno, ne da bi pred tem ponovno preveril utemeljenost njegove izdaje in ugotovil, kateri sistem socialne varnosti se uporablja za zadevnega delavca, bi to pomenilo nespoštovanje podrobnih pravil in namena navedenega postopka dialoga in sprave.

- 54 Tretjič, opozoriti je treba na pomen, ki je bil v uredbah 883/2004 in 987/2009 pripisan načelom uporabe samo ene veljavne nacionalne zakonodaje, lojalnega sodelovanja in pravne varnosti, na katerih temelji sodna praksa Sodišča o zavezujočih učinkih potrdil E 101. Načelo pravne varnosti je namreč navedeno med drugim v uvodni izjavi 6 Uredbe št. 987/2009, načelo vključitve zaposlenih v en sam sistem socialne varnosti je navedeno v uvodni izjavi 15 in členu 11(1) Uredbe št. 883/2004, medtem ko je pomen načela lojalnega sodelovanja razviden tako iz člena 76 Uredbe št. 883/2004 kot iz uvodne izjave 2 in člena 20 Uredbe št. 987/2009 (glej v tem smislu sodbo z dne 6. septembra 2018, Alpenrind in drugi, C-527/16, EU:C:2018:669, točka 45).
- 55 V primeru iz točke 53 te sodbe pa bi bilo načelo lojalnega sodelovanja, na katerem temelji postopek dialoga in sprave, kršeno zaradi nespoštovanja tega postopka.
- 56 Poleg tega bi v takem primeru neobstoj zavezujočih učinkov zadevnega potrdila A 1 nosilcem drugih držav članic, zlasti nosilcu države članice, ki je izrazila dvom o pravilnosti in veljavnosti navedenega potrdila, omogočil, da zadevnega delavca vključijo v svoj sistem socialne varnosti. Razlaga člena 5 Uredbe št. 987/2009, ki bi nosilcu, ki je dokument izdal, omogočala, da začasno odvzame potrdilo A 1, tako v tem začasnem obdobju ukine zavezujoče učinke, povezane z njim, bi tako lahko povečala nevarnost kumuliranja sistemov socialne varnosti, kar bi ogrozilo načelo vključenosti zaposlenih oseb v en sam sistem socialne varnosti in predvidljivost veljavnega sistema ter s tem načelo pravne varnosti (glej v tem smislu glede Uredbe št. 1408/71 sodbo z dne 2. aprila 2020, CRPNPAC in Vueling Airlines, C-370/17 in C-37/18, EU:C:2020:260, točka 70 ter navedena sodna praksa).
- 57 V zvezi s tem je treba navesti, da take nevarnosti ni mogoče odpraviti z izjavo nosilca, ki je izdal potrdilo A 1, s pojasnilom, da bo zadevni delavec v obdobju začasnega prenehanja zavezujočih učinkov navedenega potrdila še naprej vključen v svoj sistem socialne varnosti. Taka izjava namreč ne more imeti učinkov, značilnih za potrdilo A 1, med katerimi je zavezujoč učinek za nosilce in sodišča drugih držav članic od tiste, v katero spada nosilec, ki izda taka potrdila.
- 58 Četrtrič in nazadnje, zaradi zapletov, ki bi lahko izhajali iz morebitnega kumuliranja sistemov socialne varnosti, bi razlaga člena 5 Uredbe št. 987/2009, kot je navedena v točki 56 te sodbe, lahko ogrozila tudi končni cilj, ki ga zasledujeta tako potrdilo A 1 kot materialno pravo iz naslova II te uredbe, in sicer olajšati prosto gibanje delavcev in svobodo opravljanja storitev (glej po analogiji sodbo z dne 6. februarja 2018, Altun in drugi, C-359/16, EU:C:2018:63, točka 35 in navedena sodna praksa).
- 59 Iz zgoraj navedenega izhaja, da potrdilo A 1, čeprav je bilo z odločitvijo nosilca, ki ga je izdal, začasno odvzeto, v tem obdobju začasnega zadržanja ne izgubi zavezujočih učinkov, tako da še naprej zavezuje nosilce in sodišča držav članic.
- 60 Zato je treba na drugem mestu preveriti, ali lahko sodišče države članice – v kateri se izvaja delo – ki odloča v kazenskem postopku zoper osebe, osumljene goljufive pridobitve ali uporabe zadevnega potrdila A 1, v okoliščinah, kot so tiste iz točke 39 te sodbe, kljub temu ugotovi, da je šlo za goljufijo, in zato tega potrdila ne upošteva.
- 61 V zvezi s tem je treba opozoriti, da je Sodišče že odločilo, da se sodišče države članice gostiteljice, ki odloča v postopku zoper delodajalca, začetega zaradi dejstev, ki kažejo na goljufivo pridobitev ali uporabo potrdil A 1, lahko dokončno izreče o obstoju take goljufije in ne upošteva teh potrdil, samo če ugotovi – potem ko po potrebi prekine sodni postopek na podlagi nacionalnega prava – da po takojšnji uvedbi postopka dialoga in sprave iz člena 76(6) Uredbe št. 883/2004 nosilec, ki je

izdal navedena potrdila, ni ponovno preučil teh potrdil in ni v razumnem roku zavzel stališča o elementih, ki jih je predložil pristojni nosilec države članice gostiteljice in navedena potrdila po potrebi razglasil za neveljavna ali jih preklical (glej po analogiji sodbo z dne 2. aprila 2020, CRPNPAC in Vueling Airlines, C-370/17 in C-37/18, EU:C:2020:260, točka 80).

- 62 Kot je Sodišče namreč že razsodilo, je ta postopek dialoga in sprave obvezni predpogoj za to, da se lahko ugotovi, ali so izpolnjeni pogoji za obstoj goljufije, in posledično za to, da se izpeljejo vse ustrezne posledice glede veljavnosti zadevnih potrdil A 1 in zakonodaje o socialni varnosti, ki se uporablja za zadevne delavce. Tako sodišče države članice gostiteljice, ki odloča v kazenskem postopku, kot je ta v postopku v glavni stvari, ne more prezreti navedenega postopka dialoga in sprave (glej po analogiji sodbo z dne 2. aprila 2020, CRPNPAC in Vueling Airlines, C-370/17 in C-37/18, EU:C:2020:260, točki 71 in 73).
- 63 V obravnavanem primeru je – čeprav je bil postopek dialoga in sprave dejansko uveden – nosilec, ki je izdal potrdila A 1 iz postopka v glavni stvari, v nasprotju s podrobnimi pravili za uporabo tega postopka odločil, da ponovno preučitev veljavnosti teh potrdil in presojo sistema socialne varnosti, ki se uporablja za zadevne delavce, odloži do zaključka kazenskega postopka, ki poteka pred sodišči države članice, v kateri se delo izvaja.
- 64 V teh okoliščinah je razvidno, da navedeni nosilec, ki je izdal dokument, ni ponovno preučil potrdil, katerih goljufiva pridobitev oziroma uporaba je bila izpodbijana v okviru zgoraj navedenega kazenskega postopka, in v razumnem roku ni zavzel stališča glede elementov, ki jih je v zvezi s tem predložil pristojni nosilec države članice gostiteljice.
- 65 Zato mora obstajati možnost sklicevanja na te elemente v okviru navedenega kazenskega postopka, da bi se od sodišča države članice, v kateri se delo izvaja, doseglo zavrnitev zadevnih potrdil (glej sodbo z dne 6. februarja 2018, Altun in drugi, C-359/16, EU:C:2018:63, točka 55).
- 66 Vsekakor je treba opozoriti, da morajo osebe, ki se jim v okviru sodnega postopka očita, da so napotene delavce zaposlile z uporabo potrdil, pridobljenih z goljufijo, imeti možnost zavrniti elemente, na katerih ta postopek temelji, ob spoštovanju jamstev v zvezi s pravico do poštenega sojenja, preden nacionalno sodišče glede na okoliščine zadeve odloči o zavrnitvi teh potrdil in se izreče o odgovornosti navedenih oseb v skladu z nacionalnim pravom, ki se uporablja (sodba z dne 6. februarja 2018, Altun in drugi, C-359/16, EU:C:2018:63, točka 56).
- 67 V okoliščinah, kot so navedene v točki 39 te sodbe, lahko torej sodišče države članice – v kateri se izvaja delo – ki odloča v kazenskem postopku zoper osebe, osumljene goljufive pridobitve ali uporabe potrdila A 1, ugotovi, da je šlo za goljufijo, in zato tega potrdila ne upošteva, če so spoštovana jamstva, neločljivo povezana s pravico do poštenega sojenja, ki morajo biti zagotovljena tem osebam.
- 68 Ob upoštevanju zgoraj navedenih preudarkov je treba na prvo vprašanje v zadevi C-410/21 odgovoriti, da je treba člen 5 Uredbe št. 987/2009 razlagati tako, da potrdilo A 1, ki ga izda pristojni nosilec države članice, zavezuje nosilce in sodišča države članice, v kateri se delo izvaja, tudi če je nosilec, ki je izdal dokument, potem ko je pristojni nosilec zadnjenavedene države članice pri njem vložil prošnjo za ponovno preučitev in umik, izjavil, da bo začasno zadržal zavezujoče učinke tega potrdila, dokler dokončno ne odloči o tej prošnji. Vendar lahko v takih okoliščinah sodišče države članice – v kateri se izvaja delo – ki odloča v kazenskem postopku zoper osebe, osumljene goljufive pridobitve ali uporabe istega potrdila A 1, ugotovi, da je šlo za goljufijo, in zato tega potrdila za potrebe tega kazenskega postopka ne upošteva, če se je, prvič,

iztekel razumni rok, ne da bi nosilec, ki je izdal dokument, opravil ponovno preučitev utemeljenosti izdaje tega potrdila in zavzel stališče o konkretnih elementih, ki jih je predložil pristojni nosilec države članice gostiteljice in ki kažejo na to, da je bilo navedeno potrdilo pridobljeno ali uveljavljeno z goljufijo, ter zadevno potrdilo razglasil za neveljavno oziroma ga preklical, in drugič, če so spoštovana jamstva, neločljivo povezana s pravico do poštenega sojenja, ki morajo biti zagotovljena tem osebam.

Drugo vprašanje v zadevi C-410/21 in prvo vprašanje v zadevi C-661/21

- 69 Predložitveno sodišče želi z drugim vprašanjem v zadevi C-410/21 in prvim vprašanjem v zadevi C-661/21, ki ju je treba obravnavati skupaj, v bistvu izvedeti, ali je treba člen 13(1)(b)(i) Uredbe št. 883/2004 ob upoštevanju člena 3(1)(a) in člena 11(1) Uredbe št. 1071/2009 ter člena 4(1)(a) Uredbe št. 1072/2009 razlagati tako, da dejstvo, da ima družba licenco Skupnosti za cestni prevoz, ki so jo izdali pristojni organi države članice, pomeni neizpodbiten dokaz statutarnega sedeža te družbe v tej državi članici za določitev nacionalne zakonodaje o socialni varnosti, ki se uporablja, v skladu s členom 13(1)(b)(i) Uredbe št. 883/2004.
- 70 Kot je razvidno iz predlogov za sprejetje predhodne odločbe, dvomi predložitvenega sodišča izhajajo iz dejstva, da se za izdajo licence Skupnosti za cestni prevoz podjetju zahteva med drugim stalni in dejanski sedež v smislu člena 3(1)(a) Uredbe št. 1071/2009 v državi članici izdaje.
- 71 Taka zahteva izhaja namreč zlasti iz člena 4(1) Uredbe št. 1072/2009.
- 72 Zato je treba preveriti, ali pojem „statutarni sedež ali poslovna enota“ v smislu člena 13(1)(b)(i) Uredbe št. 883/2004 ustreza pojmu „dejanski in stalni sedež“ v smislu člena 3(1)(a) Uredbe št. 1071/2009.
- 73 Prvič, kar se tiče pojma „statutarni sedež ali poslovna enota“ v smislu člena 13(1)(b)(i) Uredbe št. 883/2004, v skladu s to določbo za osebo, ki običajno opravlja dejavnost zaposlene osebe v dveh ali več državah članicah in ki ne opravlja znatnega dela svoje dejavnosti v državi članici stalnega prebivališča, velja zakonodaja države članice, v kateri je statutarni sedež ali poslovna enota podjetja ali delodajalca, če je ta oseba zaposlena pri enem podjetju ali delodajalcu.
- 74 V členu 14(5)a Uredbe št. 987/2009 je pojasnjeno, da za uporabo naslova II Uredbe št. 883/2004, katerega del je med drugim člen 13(1)(b)(i), „statutarni sedež ali poslovna enota“ pomeni statutarni sedež ali poslovno enoto, kjer se sprejemajo ključne odločitve podjetja in kjer se opravljajo naloge njegove glavne uprave.
- 75 Iz tega izhaja, da je navezna okoliščina „statutarnega sedeža ali poslovne enote“ iz člena 13(1)(b)(i) Uredbe št. 883/2004 za določitev države članice, katere zakonodaja s področja socialne varnosti se uporablja, opredeljena na podlagi kraja, iz katerega se podjetje dejansko upravlja in organizira.
- 76 Kar se tiče pojma „dejanski in stalni sedež“ v smislu člena 3(1)(a) Uredbe št. 1071/2009, kot izhaja iz člena 5 te uredbe, dejstvo, da ima podjetje „dejanski in stalni sedež“ v smislu navedenega člena 3(1)(a), v bistvu pomeni, prvič, da ima prostore, v katerih hrani svoje glavne dokumente podjetja, drugič, da ima registrirana vozila, in tretjič, da dejansko in neprekinjeno opravlja svoje dejavnosti v zvezi s temi vozili in ima ustrezno opremo ter ustrezne tehnične in upravne objekte v operativnem centru.

- 77 Iz tega izhaja, da se pojem „dejanski in stalni sedež“ v smislu člena 3(1)(a) Uredbe št. 1071/2009 v bistvu nanaša na kraj, kjer se hranijo glavni dokumenti podjetja in kjer so njegova oprema ter tehnični in upravni objekti.
- 78 Zato se merila za določitev sedeža prevoznega podjetja za pridobitev licence Skupnosti za cestni prevoz razlikujejo od meril za določitev sedeža takega podjetja v smislu člena 13(1)(b)(i) Uredbe št. 883/2004.
- 79 Čeprav se dejanski in stalni sedež v smislu člena 3(1)(a) Uredbe št. 1071/2009 in kraj, kjer podjetje ali delodajalec sprejema glavne odločitve ali opravlja osrednje upravne naloge, lahko ujemata, to ni nujno.
- 80 Zato pojem „statutarni sedež ali poslovna enota“ v smislu člena 13(1)(b)(i) Uredbe št. 883/2004 ne ustreza pojmu „dejanski in stalni sedež“ v smislu člena 3(1)(a) Uredbe št. 1071/2009.
- 81 V teh okoliščinah je dejstvo, da ima podjetje licenco Skupnosti za cestni prevoz, lahko dejavnik, ki ga je treba upoštevati pri določitvi njegovega statutarnega sedeža ali poslovne enote pri določitvi nacionalne zakonodaje o socialni varnosti, ki se uporablja v skladu s členom 13(1)(i) Uredbe št. 883/2004, vendar ne more samodejno pomeniti dokaza ali, *a fortiori*, neizpodbitnega dokaza o tem, niti ne more zavezovati organov države članice, v kateri se izvaja delo.
- 82 Ob upoštevanju zgoraj navedenih preudarkov je treba na drugo vprašanje v zadevi C-410/21 in na prvo vprašanje v zadevi C-661/21 odgovoriti, da je treba člen 13(1)(b)(i) Uredbe št. 883/2004 v povezavi s členom 3(1)(a) in členom 11(1) Uredbe št. 1071/2009 ter členom 4(1)(a) Uredbe št. 1072/2009 razlagati tako, da dejstvo, da ima družba licenco Skupnosti za cestni prevoz, ki so jo izdali pristojni organi države članice, ni neizpodbiten dokaz statutarnega sedeža te družbe v tej državi članici za določitev nacionalne zakonodaje o socialni varnosti, ki se uporablja, v skladu s členom 13(1)(b)(i) Uredbe št. 883/2004.

Drugo vprašanje v zadevi C-661/21

- 83 Glede na odgovor na drugo vprašanje v zadevi C-410/21 in na prvo vprašanje v zadevi C-661/21 na drugo vprašanje v zadnjemavedeni zadevi ni treba odgovoriti.

Stroški

- 84 Ker je ta postopek za stranki v postopkih v glavni stvari ena od stopenj v postopkih pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (drugi senat) razsodilo:

- 1. Člen 5 Uredbe (ES) št. 987/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. septembra 2009 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe (ES) št. 883/2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti, kakor je bila spremenjena z Uredbo št. 465/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2012,**

je treba razlagati tako, da

potrdilo A 1, ki ga izda pristojni nosilec države članice, zavezuje nosilce in sodišča države članice, v kateri se delo izvaja, tudi če je nosilec, ki je izdal dokument, potem ko je pristojni nosilec zadnjenavedene države članice pri njem vložil prošnjo za ponovno preučitev in umik, izjavil, da bo začasno zadržal zavezujoče učinke tega potrdila, dokler dokončno ne odloči o tej prošnji. Vendar lahko v takih okoliščinah sodišče države članice – v kateri se izvaja delo – ki odloča v kazenskem postopku zoper osebe, osumljene goljufive pridobitve ali uporabe istega potrdila A 1, ugotovi, da je šlo za goljufijo, in zato tega potrdila za potrebe tega kazenskega postopka ne upošteva, če se je, prvič, iztekel razumni rok, ne da bi nosilec, ki je izdal dokument, opravil ponovno preučitev utemeljenosti izdaje tega potrdila in zavzel stališče o konkretnih elementih, ki jih je predložil pristojni nosilec države članice gostiteljice in ki kažejo na to, da je bilo navedeno potrdilo pridobljeno ali uveljavljeno z goljufijo, ter zadevno potrdilo razglasil za neveljavno oziroma ga preklical, in drugič, če so spoštovana jamstva, neločljivo povezana s pravico do poštenega sojenja, ki morajo biti zagotovljena tem osebam.

2. Člen 13(1)(b)(i) Uredbe (ES) št. 883/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti, kakor je bila spremenjena z Uredbo št. 465/2012, ob upoštevanju člena 3(1)(a) in člena 11(1) Uredbe (ES) št. 1071/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009 o skupnih pravilih glede pogojev za opravljanje dejavnosti cestnega prevoznika in o razveljavitvi Direktive Sveta 96/26/ES ter člena 4(1)(a) Uredbe (ES) št. 1072/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009 o skupnih pravilih za dostop do trga mednarodnega cestnega prevoza blaga

je treba razlagati tako, da

dejstvo, da ima družba licenco Skupnosti za cestni prevoz, ki so jo izdali pristojni organi države članice, ni neizpodbiten dokaz statutarnega sedeža te družbe v tej državi članici za določitev nacionalne zakonodaje o socialni varnosti, ki se uporablja, v skladu s členom 13(1)(b)(i) Uredbe št. 883/2004, kakor je bila spremenjena z Uredbo št. 465/2012.

Podpisi